

Руслан О. Бессонов

Державний науково-дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-4050-4507>

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Актуальність статті зумовлена тим, що легка промисловість України в умовах повномасштабної війни та поглиблення євроінтеграції опинилася між двома взаємопов'язаними викликами. З одного боку, галузь має зберегти виробничу присутність, зайнятість, податковий внесок і здатність виконувати внутрішні замовлення за умов енергетичних, кадрових, логістичних та сировинних обмежень. З іншого боку, наближення до ринку Європейського Союзу змінює саму логіку конкурентоспроможності, оскільки для текстильної, швейної, взуттєвої та шкіряної продукції дедалі більшого значення набувають простежуваність походження матеріалів, відповідність вимогам екодизайну, цифрове маркування, сталість ланцюгів постачання, якість управління відходами та здатність підприємства підтвердити соціальні й екологічні параметри виробництва. Метою статті є обґрунтування організаційно-економічних напрямів модернізації легкої промисловості України в умовах євроінтеграції з урахуванням воєнних обмежень, зовнішньоторговельних дисбалансів, трансформації вимог ЄС до текстильної продукції та потреби підвищення доданої вартості галузі. Методологія дослідження ґрунтувалася на застосуванні системного, структурно-функціонального, порівняльного та економіко-статистичного підходів, що дозволило розглянути модернізацію не лише як оновлення обладнання, а як зміну моделі розвитку підприємств. У процесі дослідження узагальнено сучасні наукові підходи до розвитку легкої промисловості в умовах війни, євроінтеграції, експортно-імпортних обмежень і зелено-цифрової трансформації. Встановлено, що у 2025 році галузь зберігала значний економічний потенціал, про що свідчать 2219 підприємств, понад 90 тис. зайнятих, 17 708 платників податків та 8,1 млрд грн податкових надходжень, однак її розвиток стримувався імпортним тиском, від'ємним торговельним сальдо на рівні 2,7 млрд дол. США та перевищенням імпорту над експортом у 3,5 раза. Обґрунтовано, що модернізація має спиратися на локалізацію частини сировинних і виробничих ланцюгів, перехід від операційної моделі з низькою доданою вартістю до виробництва складнішої продукції, енергетичну стійкість підприємств, цифрову простежуваність, підготовку кадрів та адаптацію до регуляторних вимог ЄС. Практичне значення результатів полягає у можливості використання запропонованої логіки модернізації підприємствами, галузевими об'єднаннями та органами державної влади під час формування промислової, експортної та євроінтеграційної політики у сфері легкої промисловості.

Ключові слова: легка промисловість; модернізація; євроінтеграція; текстильна продукція; експорт; імпорт; екодизайн; цифровий паспорт продукції; додана вартість; промислова політика.